

FITXA IDENTIFICATIVA**DADES DE L'ASSIGNATURA****Codi:** 33950**Nom:** Parasitologia alimentària**Cicle:** Grau**Crèdits ECTS:** 6**Curs acadèmic:** 2025-26**TITULACIONS**

Titulació	Centre	Curs	Període
1205 - Grau Nutr.Hum.Diet.	Facultat de Farmàcia i Ciències de L'alimentació	3	Primer quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
1205 - Grau Nutr.Hum.Diet.	Parasitología Alimentaria	OBLIGATÒRIA

COORDINACIÓ

TRELIS VILLANUEVA MARIA

RESUM

L'assignatura **Parasitologia Alimentària** (33950) és una matèria de caràcter obligatori de tercer curs del Grau de Nutrició Humana i Dietètica, que s'imparteix en la Facultat de Farmàcia de la Universitat de València. En l'actual pla d'estudis disposa de 6 crèdits ECTS amb caràcter semestral.

Les parasitosis, sobretot quan es pateix de forma repetida al llarg de la vida, tenen un efecte negatiu sobre el desenvolupament físic i cognitiu de les persones per associar-se amb mancances nutricionals, a més en casos de malnutrició les parasitosis són més freqüents, més greus i més duradores. El binomi paràsits-malnutrició és el més important, comú i persistent problema de salut als països en desenvolupament.

L'objectiu fonamental de l'assignatura és mostrar als estudiants la importància de la relació entre els paràsits i malnutrició, fent-los coneixedors dels mecanismes pels quals les infeccions parasitàries poden afectar el creixement i estatus nutricional humà, mitjançant l'estudi dels grups taxonòmics de paràsits humans i les accions nocives relacionades amb les parasitosis. Així mateix, juntament amb l'estudi de cada malaltia parasitària o grups de malalties parasitàries, es reflexionarà amb l'alumnat sobre l'impacte que té el control d'aquestes malalties en la consecució dels Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) i l'Agenda 2030.

CONEXIMENTS PREVIS

RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

Per a cursar la Parasitologia alimentària és necessari tenir els coneixements bàsics de Biologia General i de Fisiologia General que s'imparteixen en les matèries del mòdul bàsic d'aquest grau.

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENENTATGE

-

Adquirir la formació bàsica per a l'activitat investigadora, sent capaços de formular hipòtesis, recollir i interpretar la informació per a la resolució de problemes seguint el mètode científic, i comprenent la importància i les limitacions del pensament científic en matèria sanitària i nutricional.

Capacitat per treballar en grup.

Coneixement adequat dels paràsits contaminants i deterioradors d'aliments.

Coneixement dels conceptes bàsics de parasitologia.

Coneixement dels conceptes específics de parasitologia alimentària.

Conèixer, valorar críticament i saber utilitzar i aplicar les fonts d'informació relacionades amb nutrició, alimentació, estils de vida i aspectes sanitaris.

Conèixer els grups paràsits amb impacte sobre el creixement i l'estatus nutricional humà.

Coneixer els paràsits propis de productes carnis, productes piscícoles i productes derivats.

Coneixer i comprendre de l'epidemiologia de les malalties microbianes transmiseses pels aliments.

Coneixer i comprendre dels diferents tipus de cicles biològics relacionats amb la transmissió alimentària de paràsits.

Conèixer les mesures higienicosanitàries de prevenció i control de malalties parasitàries transmiseses a través d'aliments.

Domini de les tècniques de mostreig, el seu diagnòstic i identificació de paràsits en aliments.

Realitzar la comunicació de manera efectiva, tant de forma oral com escrita, amb les persones, els professionals de la salut o la indústria i els mitjans de comunicació, sabent utilitzar les tecnologies de la

informació i la comunicació, especialment les relacionades amb nutrició i hàbits de vida.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. INTRODUCCIÓ A LA PARASITOLOGIA ALIMENTARIA

Conceptes bàsics de Parasitologia. Concepte i transcendència de les parasitosis en nutrició humana. Concepte de parasitisme, parasitosis, paràsit i hoste. Gradacions o modalitats de parasitisme.

Conceptes específics de Parasitologia. Especificitat parasitaria. Antroponosis i zoonosis. Portador i reservori. Tipus d'hostes.

Accions nocives dels paràsits i patologies associades a les parasitosis. Diarrea, mala absorció, disfunció hepàtica, obstrucció de conductes, pèrdua de l'apetit, anèmia.

Repercussió de les parasitosis sobre el creixement i l'estatus nutricional humà.

Classificació i estudi general dels paràsits d'importància en nutrició humana

2. PROTOZOOSIS I ALTERACIONS NUTRICIONALS

Classificació, Epidemiologia, Morfologia, Biologia i Profilaxi dels protozous paràsits humans d'importància en nutrició humana.

Accions nocives i patologies relacionades amb els protozous paràsits humans d'importància en nutrició humana. Repercussions de les parasitosis:

- Disfuncions intestinals: diarrea (tipus), pèrdua de nutrients, síndromes de malabsorció (macro- i micronutrients).
- Disfuncions hepàtiques: focus ectòpics.
- Anèmies d'origen parasitari.

3. HELMINTOSIS: TREMATODOSIS I ALTERACIONS NUTRICIONALS

Classificació, Epidemiologia, Morfologia, Biologia i Profilaxi dels helmints, trematodes paràsits humans d'importància en nutrició humana.

Accions nocives i patologies relacionades amb els trematodes humans d'importància en nutrició humana. Repercussions de les parasitosis:

- Disfuncions intestinals: diarrea (tipus), pèrdua de nutrients. Pòlips intestinals.
- Disfuncions hepàtiques: dany cel·lular, compressió i obstrucció de conductes. Colangiocarcinoma.
- Focus ectòpics.
- Anèmies d'origen parasitari.

4. HELMINTOSIS: CESTODOSIS i ALTERACIONS NUTRICIONALS

Classificació, Epidemiologia, Morfologia, Biologia i Profilaxi dels helmints, cestodes, paràsits humans d'importància en nutrició humana.

Accions nocives i patologies relacionades amb els cistells paràsits humans d' importància en nutrició humana. Repercussions de les parasitosis:

- Disfuncions gastrointestinals: pèrdua de nutrients (competició) i alteracions de la fam.
- Disfuncions hepàtiques: compressió i obstrucció de conductes.
- Disfuncions nervioses: nerviosisme, insomni, bruxisme, convulsions.
- Anèmies d' origen parasitari.

5. HELMINTOSIS: NEMATODOSIS i ALTERACIONS NUTRICIONALS

Classificació, Epidemiologia, Morfologia, Biologia i Profilaxi dels helmints, nematodes, paràsits humans d'importància en nutrició humana.

Accions nocives i patologies relacionades amb els nematodes paràsits humans d' importància en nutrició humana.

Repercussions de les parasitosis:

- Disfuncions gastrointestinals: diarrea i pèrdua de nutrients (síndromes de malabsorció, intolerància a la lactosa). Obstrucció. Apendicitis.
- Síndrome de Löffler: la pneumònia eosinofílica
- Obstrucció de conducte naturals i apendicitis.
- Anèmies d' origen parasitari.

6. ARTROPODES D'INTERÉS EN NUTRICIÓ HUMANA

Classificació i caracterització general de la morfologia i biologia dels artròpodes d'importància en nutrició humana.

- Artròpodes vectors de malalties parasitàries d'importància en nutrició humana.
- Artròpodes paràsits humans responsables d'alteracions nutricionals. Miasis.

7. PRÀCTIQUES AL LABORATORI

- 1. Classificació i estudi anatòmic-morfològic dels artròpodes d' importància en nutrició humana;
- 2. Classificació i estudi anatòmic-morfològic dels trematodes i cistells d' importància en nutrició humana;
- 3. Classificació i estudi anatòmic-morfològic dels nematodes d' importància en nutrició humana;
- 4. Classificació i estudi anatòmic-morfològic dels protozous d' importància en nutrició humana.

VOLUM DE TREBALL (HORES)

ACTIVITATS PRESENCIALS

Activitat	Hores
Tutories	2,00
Teoria	38,00
Seminari	2,00
Laboratori	15,00
Total hores	57,00

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	0,00
Elaboració de treballs individuals o en grup	17,00
Estudi i treball autònom	63,00
Preparació de classes	10,00
Preparació d'activitats d'avaluació	0,00
Resolució de casos pràctics	0,00
Total hores	90,00

METODOLOGIA DOCENT

Sessions de teoria. Es distribuïran en quatre hores setmanals en què el professor explicarà la programació teòrica, incidint en els conceptes clau per comprendre els continguts de la matèria. En aquestes classes s'estimula el mateix estudiant perquè realitzi la recerca d'informació accessòria o complementària, orientant-lo en l'ús de les fonts bibliogràfiques necessàries. Per al seguiment de la classe es recomana a l'estudiant que revisi amb anterioritat el material disponible a l'aula virtual.

Sessions pràctiques de laboratori. Es desenvolupen al llarg de quatre dies en sessions de 4 hores, en grups reduïts i la seva assistència és obligatòria. S'adreça pas a pas el treball de l'estudiant, per aconseguir que adquireixi destresa manual al laboratori i resolgui per si mateix els problemes que li són plantejats. Per als/les repetidors/es, un cop superades les pràctiques es guarda la nota durant dos cursos posteriors.

Sessions de tutoria en grup. S'organitzaran en grups reduïts amb la finalitat d'orientar els estudiants i repassar continguts. Serà el mitjà idoni perquè els estudiants plantegin els dubtes o qüestions que els vagin sorgint al llarg del desenvolupament del temari. L'assistència és obligatòria en la primera matrícula.

Seminaris/treballs. Es tracta de seminaris coordinats entre les assignatures del primer quadrimestre, els quals es presentaran a la Jornada de Seminaris de final de quadrimestre. Se seguirà la normativa de seminaris coordinats disponible al web del grau. Tot l'alumnat ha de realitzar el seminari, encara que sigui repetidor/a.

AVALUACIÓ

L'avaluació dels coneixements, competències i habilitats adquirides, es mitjançant la valoració dels apartats següents:

- Realització d'una prova escrita, per garantir el coneixement i comprensió dels **continguts teòrics** establerts per la matèria. Aquest apartat contribuirà a la nota final amb un percentatge del **70%**. La nota d'aquest apartat haurà de ser igual o superior a 5 sobre un total de 10 per poder superar-lo i fer mitjana amb pràctiques i seminari.

- Avaluació del **treball de laboratori** mitjançant supervisió de la tasca realitzada durant els dies de pràctiques al laboratori. Aquest apartat contribuirà a la nota final amb un percentatge del **20%**. L'assistència és obligatòria. La prova escrita per a l'avaluació es farà el darrer dia de pràctiques. Hi haurà una prova escrita extra per recuperar les pràctiques abans de l'examen teòric. No es podrà repetir la prova per pujar nota. La nota d'aquest apartat haurà de ser igual o superior a 5 sobre un total de 10 per poder superar-lo i fer mitjana amb teoria i seminaris.

- Realització, presentació i discussió d'informes col·lectius (**seminaris**) sobre temes relacionats amb els continguts explicats a l'aula. Es valorarà el nivell de comprensió dels continguts, així com les habilitats d'exposició i discussió. Aquest apartat contribuirà a la nota final amb un percentatge del **10%**. És obligatòria l'assistència. La nota d'aquest apartat haurà de ser igual o superior a 5 sobre un total de 10 per poder superar-lo i fer mitjana amb pràctiques i teoria.

- Es valorarà positivament l'**actitud** de l'estudiant en les classes teòriques, pràctiques i en les tutories. En aquesta avaluació, es considerarà l'assistència participativa en les discussions plantejades, capacitat per plantejar dubtes i resoldre problemes, esperit crític i actitud de respecte als altres.

BIBLIOGRAFIA

- ASH (L.R.) & ORIHEL (T.C.), 2010.- Atlas de parasitología humana. 5ª edición. Editorial Médica Panamericana, Buenos Aires, 540 pp.
- BOGITSH (B.J.), CARTER (C.E.) & OELTMANN (T.N.), 2012.- Human parasitology, 4ª edición. Elsevier Academic Press.
- GÁLLEGO BERENGUER (J.), 1998.- Manual de Parasitología: Morfología y Biología de los Parásitos de Interés sanitario. Edicions de la Universitat de Barcelona, Barcelona, 490 pp.
- BECERRIL (M.A.), 2008.- Parasitología Médica. 2ª edición. McGraw Hill, 329 pp.
- MARKELL (E.K.), JOHN (D.T.) & PETRI (W.A.), 2006.- Markell & Voges Medical Parasitology. 9ª edición. Saunders Elsevier, St Louis, 463 pp.
- MEHLHORN (H.) & PIEKARSKI (G.), 1993.- Fundamentos de Parasitología. Parásitos del hombre y de los animales domésticos. Editorial Acribia, S.A., Zaragoza, 391 p.
- CDC - DPDx - Parasites A-Z Index.
- Parte I: Causas de la malnutrición (fao.org)
- World Health Organization (WHO)
- MURELL (K.D.) & FRIED (B.) edit., 2007.- Food-borne parasitic zoonoses. Fish and plant-borne parasites. World Class Parasites: Volume 11. Springer, New York, 429 pp.
- MURELL (K.D.) & FRIED (B.) edit., 2008.- World Class Parasites, Vol. 11, Food-Borne Parasitic Zoonoses, Springer, USA.
- ORGANIZACIÓN MUNDIAL DE LA SALUD, 1987.- Prevención y Control de Infecciones parasitarias Intestinales. Informe de un Grupo Científico de la OMS, Serie de Informes Técnicos nº 749, Ginebra, 94 pp.
- ORGANIZACIÓN MUNDIAL DE LA SALUD, 1995.- Lucha contra las Trematodiasis de Transmisión alimentaria. Informe de un Grupo de Estudio de la OMS, Serie de Informes Técnicos nº 849, Ginebra, 176 pp.
- ORTEGA (Y.R.), 2006.- Foodborne Parasites. Springer, 289 pp.
- Aesan - Agencia Española de Seguridad Alimentaria y Nutrición
- CURSO EN LÍNEA ABIERTO MASIVO (MOOC) Los parásitos en los alimentos: tan pequeños y desconocidos como malos. Grupo de Investigación UV Parásitos y Salud. Servicio de Formación Permanente e Innovación Educativa de la Universidad de Valencia. URL: <https://www.youtube.com/playlist?list=PLiPJN11xCP1u2vZsU70g2yXAQ9tvvG5dF>